

Enheten för överklaganden
Ulrika Alvinger

Klagande - se sändlista

Motpart
Solna stad
171 86 Solna

Överklagande i fråga om detaljplan för del av Arenastaden Stadsdelarna Järva och Råsunda, Solna stad

Beslut

Länsstyrelsen avvisar överklagandena från Nätverket Rädda Råstasjön, Vänsterpartiet i Solna, HSB Bostadsrättsförening Udden i Solna, Bostadsrättsföreningen Lövdalen 1, Johan Wallin, Peter Maripuu, Eva Swande, Kurt Österberg, Johan Blom, Timothy Hansen, Theresa Hansen, Kristine Hansen, Linda Bell, Isabella Lindell, Per Lindell, Ines Noueched, Cecilia Hage, Thomas Valladolid, Birgitta Norbäck Ivarsson, Hasse Ivarsson, Jan Rehn, Anita Rehn, Ann-Sophie Woolley, Gunnar Löfgren, Daniel Edström, Sussie Olofsson, Leif Elofsson, Linda Cigéhn, Staffan Halldin, Lars-Ove Löf, Ros-Marie Andersson, Marie Thiessen, Kjerstin Björkholm, Magdalena Norling, Conny Andersson, Bernt Bergström, Annika Karlsson, Ing-Marie Nymark, Margareta Randwall, Eva Lockner, Elsie Norling, Marie Ejewall, Jonny Wallenius, Johan Ihlis, Jannica Wilhelm, Ola Persson, Örjan Holm, Maria Belikova, Maria Issagouliantis, Sergvei Belikov, Natalia Belikova, Linda Reynolds, Johan Svensson, Susanne Asker, Inger Andersson, Anna Åhlund, Leo Lundell och Jerker Widengren.

Länsstyrelsen beslutar, efter medgivande från kommunen, att ändra kommunfullmäktiges beslut den 16 juni 2014, § 145, att anta detaljplan för del av Arenastaden inom stadsdelarna Järva och Råsunda på så sätt att en planbestämmelse införs med följande lydelse:

”Bygglov får inte beviljas förrän marken är sanerad i den utsträckning att den blir lämplig för bostadsbebyggelse och det har säkerställts att deponigas inte kan spridas till planerade bostäder. Samråd ska ske med tillsynsmyndigheten.”

Länsstyrelsen avslår överklagandena från Naturskyddsföreningen i Stockholms län, Naturskyddsföreningen i Solna – Sundbyberg, Världsnaturfonden WWF och Hyresgästföreningen i Solna.

Datum
2015-03-05Beteckning
4031-26533-2014

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Solna kommun antog den 16 juni 2014, § 145, en detaljplan för del av Arenastaden inom stadsdelarna Järva och Råsunda i kommunen.

Naturskyddsföreningen i Stockholms län, Naturskyddsföreningen i Solna – Sundbyberg, Världsnaturfonden WWF, Hyresgästföreningen i Solna, Nätverket Rädda Råstasjön, HSB Bostadsrättsförening Udden i Solna, Bostadsrättsföreningen Lövdalen 1, Vänsterpartiet i Solna, Johan Wallin, Peter Maripuu, Eva Swande, Kurt Österberg, Johan Blom, Timothy Hansen, Theresa Hansen, Kristine Hansen, Linda Bell, Isabella Lindell, Per Lindell, Ines Noueched, Cecilia Hage, Thomas Valladolid, Birgitta Norbäck Ivarsson, Hasse Ivarsson, Jan Rehn, Anita Rehn, Ann-Sophie Woolley, Gunnar Löfgren, Daniel Edström, Sussie Olofsson, Leif Elofsson, Linda Cigéhn, Staffan Halldin, Lars-Ove Löf, Ros-Marie Andersson, Marie Thiessen, Kjerstin Björkholm, Magdalena Norling, Conny Andersson, Bernt Bergström, Annika Karlsson, Ing-Marie Nymark, Margareta Randwall, Eva Lockner, Elsie Norling, Marie Ejewall, Jonny Wallenius, Johan Ihlis, Jannica Wilhelm, Ola Persson, Örjan Holm, Maria Belikova, Maria Issagouliantis, Sergvei Belikov, Natalia Belikova, Linda Reynolds, Johan Svensson, Susanne Asker, Inger Andersson, Anna Åhlund, Leo Lundell och Jerker Widengren har överklagat kommunfullmäktiges beslut.

Överklagandena

Naturskyddsföreningen i Solna – Sundbyberg, Naturskyddsföreningen i Stockholms län och Världsnaturfonden WWF (föreningarna) har i gemensam skrivelse yrkat att beslutet att anta detaljplanen ska upphävas och anført bl.a. följande. Planen utgör inte en lämplig markanvändning, den motverkar uppfyllande av de svenska miljö kvalitetsmålen och en hållbar utveckling samt bryter mot försiktighetsprincipen. Vidare står beslutet i strid med nationell lagstiftning och med kommunens miljöprogram. Förslaget innebär misshushållning med naturresurser och föreningarna anser att området istället för att exploateras ska bli ett naturreservat. Många söker sig dagligen till det lättillgängliga området vid Råstasjön för dess natur- och rekreationsvärden. Området är upptaget som naturvårdsobjekt i länsstyrelsens naturkatalog. De ytor inom området som av kommunen ansetts ianspråktaga ska enligt deras åsikt återföras till naturmark. Bebyggelse kan ske på andra redan exploaterade platser, t.ex. Karolinska sjukhusets gamla område. Avtal om byggrätter har ingåtts utan att man har haft natur- och rekreationsvärdena klara för sig. Det är nu svårt att backa och ytterst handlar det alltså om pengar och ekonomiska intressen. Över 20 000 personer har skrivit på en namnsamling för ett stopp av ytterligare exploatering av området. Protesterna medförde att det ursprungliga planförslaget minskade. Området, som inte bara är av betydelse för Solnabor, innehåller ett stort antal växt-, svamp- och djurarter. Upplevelsen av lugn och ro är total. Det skapar också möjligheter för undervisning av skolbarn i form av bl.a. guidade fågelvisningar. För fågelskådare och andra som är intresserade av fåglar innebär

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

planförslaget att en viktig destination försvinner eftersom arter riskerar att minska i antal eller försvinna helt, t.ex. den populära vattenrallen. Denna unika när-naturupplevelse kan inte tillhandahållas någon annanstans i Solna. Upplevelsen vid sjön av obruten natur skulle omintetgöras om det anläggs gångstråk genom skogen och bebyggelse tätt intill. Tillgängligheten är redan i dagsläget säkerställd genom stigar och promenadvägar. Området fungerar som bullerskydd och som barriär och buffertzona för känsligare områden väster och nordväst om området. I miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) anges att naturen runt Råstasjön fyller en viktig funktion då Solna stad är tätbebyggt och har ett högt exploateringsstryck och att de sammantagna naturvärdena minskar om detaljplanen genomförs. Det anges vidare i MKB:n att den biologiska mångfalden skulle avta och att livsvillkoren för kvarvarande arter påtagligt skulle försämrats. Upplevelsen av vild och obruten natur skulle gå förlorad om planförslaget genomfördes och därmed skulle den positiva hälsoeffekten av att vistas i området minska. Redan små minskningar av ytan kan förstöra arters habitat och naturområdets begränsade yta gör att det är mycket sårbart för ingrepp. Även områden med lägre naturvärden är betydelsefulla eftersom de fungerar som buffertzona mellan naturområdet och angränsande stadsbebyggelse. Delar av detaljplaneområdet är placerade i anslutning till ett område som klassats som sumpskog, en naturtyp som enligt Naturvårdsverket är skyddsvärd. Det västligaste kvarteret inom planområdet i det aktuella förslaget skulle även ta en del av fuktlövskogen, som utgör livsmiljö för våtmarksberoende arter, i anspråk. Det saknas buffertzona mellan denna biotop och bebyggelsen varför indirekta negativa effekter kan förväntas. Hur de negativa kanteffekterna av ny bebyggelse och öppna ytor på naturområdet ska förhindras har inte förtydligats i planhandlingarna. Marken måste dräneras för att kunna byggas, vilket innebär att våtmarksgynnade arter riskerar att försvinna. Själva byggandet kommer att innebära negativ påverkan genom att vägar måste anläggas och träd avverkas. Följderna av dessa arbeten är svåra att förutsäga och en bedömning av konsekvenserna saknas i detaljplanen. Den bedömning som gjorts i MKB:n förutsätter att inga bestående negativa konsekvenser uppstår i anläggningsskedet. Planförslaget bedöms, p.g.a. störningar under byggskedet, medföra negativa konsekvenser för skrattnåskolonin och de fågelarter som är knutna till denna, bl.a. den rödlistade brunanden. Skrattnåskolonin riskerar vidare att uppfattas som sanitär olägenhet och dess framtid är i högsta grad osäker om planförslaget genomförs. Några särskilda skäl att upphäva strandskyddet i området finns inte och upphävandet är inte förenligt med strandskyddets syften. Effekten av bebyggelsen gör vidare att ytterligare strandskyddad mark tas i anspråk då tomtmark och gångvägar framstår som privata områden. Planförslaget innebär att även strandskyddet om 100 m i vatten överträds men detta har inte kommenterats av kommunen. Enligt föreningarnas uppfattning är marken inte i anspråktagen i miljöbalkens mening (7 kap. 18 c § punkten 1 miljöbalken). Det område som idag består av grusad mark och för vilket tillfälliga dispenser för bl.a. parkeringsplatser medgetts skulle genom föreslagen bostadsbebyggelse privatiseras och påverka strandskyddets syften i avsevärt större utsträckning (se prop. 2008/09:119, s. 78). Området kan lätt återställas och detta har också varit grundkrav i givna tillfälliga dispenser. Såsom framgår av bifogade fotografier så

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

är delar av området inte industriellt utnyttjat längre än några år tillbaka. Användningen av området är således inte sanktionerat genom en dispens och användningen utgör därför inte ett legalt ianspråktagande av marken. Enligt deras uppfattning kan det inte heller anses utgöra ett angeläget allmänt intresse att bygga bostäder vid Råstasjön (punkten 5 i ovan angiven bestämmelse). Inte någonstans i de handlingar som ligger till grund för planförslaget, t.ex. den fördjupade översiktsplanen, redovisas grunder eller kalkyler som redogör för att bostäder måste byggas inom strandskyddat område och inte kan uppföras någon annanstans i Solna. Kravet på att åtgärden långsiktigt ska ge fördelar för samhället är inte heller uppfyllt och bestämmelsen är därför inte tillämplig. Intresset av att behålla strandskyddet måste anses väga tyngre än kommunens argument för upphävande. Föreningarna ifrågasätter även hur kommunen har definierat Råstasjöns strandlinje. Enligt deras åsikt råder oklarheter om var strandlinjen ska anses gå och frågan bör utredas på nytt så att det strandskyddade området anges korrekt. De bifogar fotodokumentation för justerad strandlinje. De åberopar Mark- och miljööverdomstolens avgörande MÖD 2012:4 som stöd för att strandskyddet även bör omfatta in- och utloppet till Råstasjön samt områden i norra delen av sjön. I bifogad tabell till yttrande i februari 2013 har mångfalden av arter i området och de skydd som förekommer summerats. Inför antagandet underläts en inventering av sjöfauna och i MKB:n saknas därför en konsekvensbedömning av hur byggnationen påverkar livet i vattnet. Hänsyn har inte heller tagits till att ett antal växter som förekommer i området är skyddade genom artskyddsförordningen. Det höga naturvärdet inom området innebär att även angränsande områden måste skyddas mot exploatering för att inte hota de värden som artskyddsförordningen avser att skydda. Föreningarna anser att området är olämpligt för bebyggelse ur sanitär synpunkt dels pga. den stora skrattnåskolonin, dels pga. närheten till en eutrof sjö samt sump- och naturskog. Skrattnåskolonin medför periodvis en betydande ljudvolym och nedsmutsning, vilket kan leda till skydds jakt och således risk för utrotning. Solna stad har inte tagit nödvändiga kontakter med Sundbybergs kommun för det fall en eventuell flytt av kolonin ska ske. En dränering av området kan medföra förödande konsekvenser för hela ekosystemet vid Råstasjön och hota de olika fladdermusarter som finns i området. Planerad hög bebyggelse riskerar att påverka rastande fåglar negativt och ökad inflyttning i området kan komma antas leda till ackumulerade och sekundära negativa effekter för fåglar och andra djur utöver vad som framkommer av MKB:n (se MÖD 2011:29). Eftersom hela området som kommunen vill bebygga har varit en deponi med farligt avfall bör en komplett undersökning såväl på plats som av arkiverad information göras för att få full klarhet i frågan. Deponin förefaller ha varit av betydligt större omfattning än vad som anges i utredningen. Området norr om utloppet har inte undersökts överhuvudtaget. Av den miljötekniska undersökningen, daterad den 2 oktober 2013, framgår att mätningar i två brunnar faller inom klass 5, dvs. hög risk. Vidare anges att byggnader behöver anläggas med höga krav på skydd för gasinträning, framför allt vad gäller våningsplan på eller under markytan. Förslaget strider mot bestämmelsen i 1 kap. 1 § miljöbalken i vilken föreskrivs att människors hälsa och miljön ska skyddas mot skador och olägenheter oavsett om de orsakas av föroreningar eller

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

annan påverkan. Det är troligt att halterna av partiklar i luften kommer att öka till följd av ett förslag med ett stort antal nya bostäder i ett relativt sett dåligt kollektivtrafikläge. Planförslaget strider således mot miljöbalkens hushållningsbestämmelser och mot 3 kap. 1 och 6 §§ miljöbalken om att behovet av grönområden ska beaktas samt mot 2 kap. miljöbalken om lämplig lokalisering av bebyggelse. Vidare anser de att förslaget strider mot de intentioner som anges i kommunens miljöprogram vad gäller hållbart stadsbyggande eftersom det i programmet anges att inriktningen för stadens planering ska vara att i första hand använda redan exploaterad mark och att kommunen ska sträva efter att förena ekonomisk tillväxt med miljöhänsyn som främjar god miljö och hälsa. De bifogar tidigare yttranden med bilagor till kommunen.

Bostadsrättsföreningen Lövdalen 1 (Brf Lövdalen) har anfört bl.a. följande. De anser att strandskyddet i områdets västra del (kv. 7 - 9 i illustrationsplanen) ska respekteras och utgå ur förslaget men ett begränsat upphävande av strandskyddet bör kunna prövas inom områden planlagda som kvartermark och lokalgata gällande förslagets östra del (kv. 4 - 6). Föreslagen byggnadsstruktur passar inte in i miljön och istället förordas parallella lägre huskroppar i öppen struktur och anpassning till befintlig bebyggelse. En skötselplan för naturmarken och dess vårmarker bör upprättas.

Brf Lövdalen har i kompletterande skrivelse anfört bl.a. att de har lägenheter i en fastighet som angränsar till planområdet med mellanliggande lokalgata (Vintervägen) samt kommunalägd parkmark. Huset, beläget på Backvägens norra sida, har tydlig utsikt över planområdet och är särskilt berörda av planen och dess konsekvenser.

HSB Bostadsrättsförening Udden i Solna (Brf Udden) har anfört bl.a. följande. Detaljplaneförslaget tar inte hänsyn till områdets höga naturvärden och inte heller till de svenska miljö kvalitetsmålen. Det finns enligt deras uppfattning inga särskilda skäl i miljöbalkens mening att upphäva strandskyddet. Syftena med strandskyddet ska ses på lång sikt och naturen där byggbodan står idag kommer att komma tillbaka till gagn för människor, djur och växter. Strandskyddet ska därför bevaras och ingen exploatering bör tillåtas väster om Evenemangsgatan. Förekomst av metangas och andra miljöfarliga ämnen är bristfälligt undersökt. Att bygga på en gammal deponi riskerar människors hälsa. Det finns andra lämpliga platser för byggnation av bostäder, något som kommunen borde utreda bättre. Naturen vid Råstasjön bör bevaras i sin helhet. Detaljplanen bryter även mot artskyddsförordningen då den innebär störning och försämring av fåglars och andra djurs fortplantningsområden och viloplats. Föreslagen exploatering innebär oåterkallelig skada på grönområdet och störningar av Råstasjöns ekosystem.

Brf Udden har i kompletterande yttrande anfört bl.a. följande. De berörs av planförslaget eftersom planen kommer att medföra ännu större trafikproblem än de redan har pga. den bebyggelse som redan uppförts i arenastaden. Gatorna i

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

området är smala och trots att inte ens en femtedel av alla invånare är inflyttade så har trafiken blivit ett stort problem.

Hyresgästföreningen i Solna har anfört bl.a. följande. Enligt deras åsikt bör utredningen om att inrätta ett naturreservat i området inte föregripas genom aktuellt planförslag och ett interimistiskt beslut enligt 7 kap. 24 § miljöbalken bör fattas om förbud mot åtgärder som strider mot syftet med naturreservat. Ingen bebyggelse bör medges väster om Råsta strandväg, norr/nordost om Evenemangsgatan/Vintergatan eller öster/söder om Sjövägen. De skäl som kommunen har angett för upphävande av strandskyddet utgör inte sådana särskilda skäl som avses i miljöbalken. Tillgänglig mark för bebyggelse finns på annan plats, t.ex. på västra sidan av Dalvägen. Länsstyrelsen bör besluta om utökat strandskydd att omfatta hela det aktuella området. Alternativt bör det göras till naturreservat. Världsnaturfonden utnämnde naturområdet vid Råstasjön till Stockholms läns mest skyddsvärda pärla 2013. Den unika naturmiljön i och runt sjön bör skyddas. Det framgår av MKB:n att området är sårbart för ingrepp och påverkan och strandskyddet kan tom. behöva utvidgas i någon del. Förslaget tar inte hänsyn till artskyddsförordningen. Vid sjön finns flera fridlysta och rödlistade arter som bör skyddas, t.ex. näktergal, sparvhök, mindre hackspett, fladdermus och myskbock. Det är en brist att inte hela planområdet har inventerats. Risk finns att skrattnåskolonin försvinner och därmed hotas även den fridlysta rörhönan. Även de uppväxande almar som finns vid Råstasjön måste skyddas. Planförslaget strider mot såväl översiktsplanen som den fördjupade översiktsplanen, då intentionen enligt dessa är att bevara grönområden och parker. Översiktsplanen medger inte att parker m.m. tas i anspråk och i den fördjupade översiktsplanen är utloppet från Råstasjön inte kulverterat. Underlaget för detaljplanen är missvisande då det i MKB:n talas om byggnader med 4 – 8 våningar medan detaljplanen nämner 10 – 11-våningshus. Förekomst av metangas och andra miljöfarliga ämnen inom planerat bebyggelseområde är bristfälligt undersökta.

Linda Bell och Johan Wallin (fastigheten Gåsen 4) har yrkat att antagandebeslutet ska upphävas och anfört bl.a. följande. De oroas av störande buller och tung trafik under byggtiden samt skador på sin fastighet som följd. Även om tunga fordon inte får köra längs Sjövägen var det många åkare som struntade i detta när arenan uppfördes. Under byggandet av arenan utsattes många närboende för störningar och många av husen har redan utsatts för sättningar och sprickor till följd av den tunga trafiken. Byggprocessen medför även risker för naturen i området. Någon bedömning av hur livet över och under vatten påverkas har inte skett i MKB:n. Planförslaget kan komma att orsaka ackumulerade och sekundära effekter långt utöver det som beskrivs i MKB:n för såväl människor som djur och miljö. De oroas även av försämring av luftmiljön och olycksrisker till följd av att bygget planeras på gammal deponi. Studier visar att små barn är extra känsliga för luftpartiklar. Som närboende med barn har de stor glädje av området vid sjön för rekreation och de uppskattar även den sjöutsikt de har vintertid då de kan se trädlinjen. Ju mer orörd en plats är desto större är hälsoeffekten, något som går förlorat om planen genomförs. Området, som har

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

höga naturvärden, är litet och känsligt och ytterligare bebyggelse i området skulle innebära stort slitage på naturen som redan nu är utsatt för påfrestningar som skapas av bl.a. arenan. Det finns andra redan exploaterade områden i kommunen att bebygga. De är oroliga för att avtal om byggrätter har ingåtts utan att man har haft naturvärdena i området klara för sig. Området fungerar som en barriär och buffertzon för de känsligare områdena i väst och nordväst och som bullerskydd. I MKB:n anges att naturen runt Råstasjön fyller en mycket viktig funktion eftersom Solna med omgivning är tätbebyggt och har ett högt exploateringsstryck. Planförslaget bedöms även medföra negativa konsekvenser för skrattnås och rödlistade fågelarter. Särskilda skäl för upphävande av strandskyddet saknas enligt deras uppfattning och kommunen har inte utrett alternativa platser att bygga på. Det råder enligt dem oklarheter om var strandlinjen ska anses börja och de anser att frågan bör utredas på nytt. De undersökningar som genomförts av området, som har varit en soptipp, är otillräckliga. Riskerna för gasinträngning och explosion bör undersökas närmare. Att bebygga ett sådant område är enligt deras uppfattning oacceptabelt. Att exploatera det aktuella värdefulla naturområdet kan inte anses utgöra god hushållning eller lämplig lokalisering. Planförslaget strider således mot miljöbalken och mot Solna stads miljöprogram.

Gunnar Löfgren har yrkat inhibition i avvaktan på Länsstyrelsens beslut och anför bl.a. följande. Huskvarteren i planförslaget överträder strandskyddslinjen. Några särskilda skäl för att upphäva strandskyddet finns inte. Pågående arbeten i området bör avbrytas och all mark bör återställas. Förslaget utgör ett hot mot skrattnåskolonin och mot rödlistade arter, t.ex. mindre hackspett, brunand och silltrut. Dessutom finns även rödlistad talticka, paddfot, ask och alm i området.

Daniel Edström har anført bl.a. följande. Människors hälsa riskeras vid byggnation på en gammal deponi. Hänsyn har inte tagits till de höga naturvärden som finns i området. Några permanenta byggnader med tomtplats finns inte i området och området kan inte anses ianspråktaget i miljöbalkens mening. Området är särskilt viktigt eftersom det redan är utsatt för störningar från arenan och kommande köpcentrum. Väster om Evenemangsgatan bör ingen exploatering tillåtas. Det finns andra områden som är lämpliga för bebyggelse och bostäder måste inte förläggas i det aktuella området. Strandskyddet representerar starka allmänna intressen och ska endast upphävas om det inte finns något annat alternativ.

Sussie Olofsson och **Leif Elofsson** har anført bl.a. följande. Närheten till rekreation och positiva hälsoeffekter måste tas med i vinsten av att området behålls. Skäl saknas att upphäva strandskyddet. De höga naturvärdena i området kommer att gå förlorade vid exploatering av området.

Linda Cigéhn har anført bl.a. följande. Att det finns tillfälliga dispenser för bl.a. byggbodas medför inte att området är ianspråktaget. Inte heller måste bostäder byggas inom det aktuella området eftersom det finns andra platser i kommunen som är lämpligare för bebyggelse. Kommunen borde utreda detta istället för att

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

exploatera området vid Råstasjön som är populärt för rekreation. Förekomsten av miljöfarliga ämnen är bristfälligt undersökt och några lämpliga lösningar finns inte. Detaljplanen bryter även mot artskyddsförordningen.

Staffan Halldin har anfört bl.a. följande. Råstasjön och dess omgivning har ett känsligt ekosystem med fyra sammankopplade biotoper. En störning i en liten del av ekosystemet får stor negativ påverkan. Många har yttrat sig och haft stark kritik mot planförslaget men kommunen har inte tagit hänsyn till framförda synpunkter. Kommunen har inte heller tagit hänsyn till att Råstasjön av WWF har utsetts till Stockholmsregionens mest skyddsvärda naturplats. Byggnationen går inte ihop med skyddandet av naturvärdena. Området är ovärderligt för folkhälsan och livskvalitén och har många besökare. De negativa effekter som beslutet får är irreversibla. Planförslaget står vidare i strid med reglerna om strandskydd och med den fördjupade översiktsplanen.

Lars-Ove Löf har anfört bl.a. följande. Stora delar av den unika sumpskogen, som är ett hem för flertalet skyddade arter, skulle gå förlorad om förslaget genomförs. Beslutet bryter mot strandskyddsreglerna och artskyddsförordningen. Det strandnära området är inte korrekt redovisat i underlaget.

Ros-Marie Andersson har anfört bl.a. att hon anser att det är anmärkningsvärt att kommunen samtidigt som beslutet om byggnation inom det aktuella området planeras säga sig ha planer för att i framtiden skydda naturen runt Råstasjön.

Maria Thiessen har anfört bl.a. följande. Den föreslagna byggnationen överträder grovt strandskyddet. Istället för en lummig strandpromenad kommer man att mötas av stora huskroppar och upplevelsen av att befinna sig på någons privata bakgård. Eftersom området är sankt och det är sannolikt att man behöver påla blir byggnationen svårare att hantera och dyrare. Området är synnerligen olämpligt för bostäder och förskola eftersom det är en gammal soptipp. Skrattmåskolonin riskerar att minska eller dö ut, vilket utgör en fara även för gynnade arter. Det behövs inte några höghus för att säkerställa tillgängligheten till området, som redan är lättillgängligt. Området bör istället göras till naturreservat.

Kjerstin Björkholm har anfört bl.a. följande. Särskilda skäl för att upphäva strandskyddet finns inte. En kommun ska värna sina medborgares hälsa och försäkra sig om att det finns naturområden.

Magdalena Norling och **Conny Andersson** har anfört bl.a. att de höga naturvärden som finns i området skulle gå förlorade om planförslaget genomförs.

Anita Rehn och **Jan Rehn** har anfört bl.a. följande. Området är redan hårt belastat och förslaget medför att trafiken kommer att öka ytterligare i området. De föreslår att bostäder istället byggs på Järvafältet, i Hagastaden eller i Ulriksdal.

Hasse Ivarsson och **Birgitta Norbäck Ivarsson** har anfört bl.a. följande. Det

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

saknas enligt dem särskilda skäl för upphävande av strandskyddet i området. Förslaget brister i hänsyn till artskyddsförordningen. I området finns fridlysta och rödlistade arter. Den natur som finns kvar vid Råstasjön måste bevaras i sin helhet. Förekomst av metangas och andra miljöfarliga ämnen är bristfälligt undersökt och människors hälsa riskeras vid byggnation på gammal deponi. Att Solnaborna lägger stor vikt vid bevarandet av detta rekreativsområde framgår av den namninsamling som gjorts där över 20 000 personer skrivit på. I det antagna planförslaget ingår en mängd helt onödiga utomhusanläggningar och gångstråk i skogen runt hela sjön. Anläggandet av dessa medför skada för djurlivet i området. Ett genomförande av detaljplanen innebär oåterkallelig skada på grönområdet och dess ekosystem.

Bernt Bergström anför bl.a. följande. Tänkt byggnation upptar nästan halva sträckan av sjöns norra sida och inkräktar på sumpskogen som är viktig för djurlivet runt sjön. För att naturvärdena ska bevaras bör någon ytterligare byggnation i området inte tillåtas. Det råder stark opinion mot förslaget och han frågar sig varför kommunen inte tar intryck av detta.

Annika Karlsson har anført bl.a. följande. Området behöver inte bebyggas pga. "glesbyggsproblematik" och argumentet att bostäder behövs är konstruerat i efterhand. Nära tillgång till naturen är grundläggande för människors trivsel och välbefinnande, särskilt viktigt är detta för bl.a. barn och äldre. Planförslaget, som innebär att ett fantastiskt område förstörs, är ett misstag som kommer att gå till historien.

Thomas Valladolid och **Cecilia Hage** har anført bl.a. följande. Föreslagen detaljplan tar inte hänsyn till områdets höga naturvärden och inte heller till de svenska miljö kvalitetsmålen. Sådana skäl som enligt miljöbalken krävs för upphävande av strandskyddet föreligger inte. Förekomst av metangas och andra miljöfarliga ämnen är bristfälligt undersökta där byggnation planeras och att bygga på en gammal deponi riskerar människors hälsa. Inom planområdet finns fyra fridlysta arter; fladdermus, vanlig groda, vanlig padda och silltrut. Utöver detta finns rödlistade arter; alm, mindre hackspett, röd trolldruva och brunand. Planförslaget står i strid med 4 § i artskyddsförordningen i förhållande till dessa arter.

Ing-Marie Nymark har anført bl.a. att området är av så högt naturvärde att inte bara strandskyddet måste hållas intakt – det måste skyddas mot all form av exploatering och de områden som olovligen har exploaterats ska återställas.

Margareta Randwall har anført bl.a. följande. Behovet av grönområden måste beaktas med hänsyn till att Solna bebyggs och förtätas. Att området måste saneras innebär att byggnationen blir dyrare. Behovet av torrläggning påverkar naturvärdena negativt. Hon bor i Råsunda sedan lång tid tillbaka och känner en sorg över att grönområdet Råstasjön ska förstöras.

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

Eva Lockner har anfört bl.a. att åsynen av skogen vid norra stranden är en lisa för ögat och ger intryck av att vara en stor skog. I själva verket är den dock begränsad. Planerad byggnation kommer, trots att den minskats i förhållande till det ursprungliga förslaget, att sträcka sig över nästan hälften av stranden.

Ines Nouched har anfört bl.a. följande. Hon ifrågasätter om det gjorts någon undersökning av vilken tillgänglighet som efterfrågas och behövs i naturområdet. Det är snarare lösningar för trafiken som behöver utvecklas. Vidare anser hon att hela skogsområdet bör bevaras intakt, att rätten till naturområden i närmiljö för barn och unga bör värnas och att bostadsbebyggelse bör ske på annan plats.

Marie Ejewall har anfört bl.a. att planförslaget inte tar hänsyn till de höga naturvärden som finns i området och att både Solna- och Sundbybergsbor behöver den aktuella platsen för rekreation.

Jonny Wallenius har anfört bl.a. följande. De synpunkter som förelåg på tidigare utformning av planförslaget kvarstår i förhållande till det modifierade förslaget. Han bifogar och återoppar tidigare yttrande till kommunen. Platsen har varit ett industriområde och soptipp vars gifthinnefall är okänt och han ifrågasätter bedömningen i planbeskrivningen att planförslaget skapar attraktiva och hälsosamma boendemiljöer. Risken är stor att föroreningarna börjar läcka ut och så småningom hamnar i Råstasjön och Brunnsviken vid byggnation i området.

Jerker Widengren har anfört bl.a. följande. Om planförslaget genomförs kommer viktiga naturvärden att oåterkalleligt förstöras och det aktuella områdets kvalitéer för rekreation och motion kommer att påtagligt försämrats. Kommunen borde istället för att upphäva strandskyddet i området utreda andra platser som kan bebyggas. Kostnaderna för samhället genom minskad prevention av människors hälsa kommer att öka, vilket borde tas med i den ekonomiska kalkylen avseende planerad byggnation. Någon ordentlig analys av folkhälsoaspekterna har inte gjorts. Kommunen brister i skyldigheten att tillgodose kommuninvånarnas behov och intressen.

Johan Ihlis har anfört bl.a. följande. Byggandet runt sjön är inte utrett ur ett folkhälsoperspektiv. Opinionsundersökningar visar att 70 procent av de boende i Solna är negativa till byggnation runt sjön, vilket är ytterligare ett skäl till att genomföra grundliga utredningar. Strandskyddet bör bibehållas och de områden som olovligt exploaterats bör återställas.

Ola Persson har yrkat att länsstyrelsen ska stoppa det planerade bygget och anfört bl.a. följande. Att bygga i det tilltänkta hörnet skulle drastiskt minska Solnabornas tillgång till levande natur. Delar av byggnationen planeras inom strandskyddat område vilket är olagligt.

Jannica Wilhelm har anfört bl.a. följande. Råstasjön med omgivande grönområde är en lättillgänglig och välbesökt plats där inte fler intrång bör göras. Området är

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

redan litet men rikt på natur och djurarter. Det finns tydliga regler för skyddsvärda växter och djur. Den kontaminerade marken medför risker för såväl djur och natur som för människor. Även byggprocessen utgör ett hot mot områdets överlevnad.

Örjan Holm har anfört bl.a. följande. Området vid sjön har en varierad natur med växter och djur som har högt värde och är skyddade enligt lag. Att placera elvavåningshus på den aktuella platsen innebär ett hot mot skrattnåskolonin och därmed även andra arter. Även växter, groddjur och fladdermöss riskerar att försvinna. Ingen bebyggelse bör ske i området och marken där de tillfälliga åtgärderna, bl.a. betongstationen, placerats bör återställas.

Per Lindell och Isabella Lindell (fastigheten Måsen 2) har anfört bl.a. följande. De hänvisar till vad de anfört i yttrande under samrådet till kommunen med följande tillägg. Enligt deras uppfattning föreligger inte särskilda skäl för upphävande av strandskyddet. Det aktuella området är av högsta betydelse för hela Råstasjön eftersom det påverkas av störningar från arenan, de fem 21-våningshusen och kommande köpcentrum samt den trafik som tillkommer. Bebyggelse kan utan svårighet placeras på annan plats och starka skäl krävs för att de intressen som strandskyddet representerar ska få stå tillbaka för det enskilda intresset av bebyggelse inom strandskyddat område. Området bör skyddas mot all form av exploatering för att skydda de höga djur- och naturvärdena.

Susanne Asker har anfört bl.a. att Råstasjön är en av Stockholms mest besökta fågellokaler och är därför av regionalt intresse och vidare av starkt intresse som natur- och rekreationsområde.

Kristine Hansen, Johan Blom, Theresa Hansen och Timothy Hansen har anfört bl.a. att antagandet av planen strider mot strandskyddsbestämmelserna och att alla kritiska röster borde ha fått politikerna och länsstyrelsen att förstå att föreslagen byggnation inte är önskvärd.

Inger Andersson har anfört bl.a. följande. Området utgör en viktig del av Solnas värdekapital som de är skyldiga att värna för kommande generationer. Ett stort antal invånare i Solna har visat sitt missnöje med byggnationen men trots välgrundade argument väljer politikerna att inte förstå. Enligt hennes åsikt utgör detta maktmissbruk.

Anna Åhlund har anfört bl.a. att området är ovärderligt ur naturvärdesynpunkt och att beslutet innebär en flagrant brist på hänsyn till reglerna i artskyddsförordningen och till miljö kvalitetsmålen.

Kurt Österberg har anfört bl.a. följande. Hänsyn måste tas till att det framförts en anseelig mängd invändningar mot planförslaget och att dokumentationen som ligger till grund för förslaget innehåller felaktigheter. I en demokrati måste detta tas på allvar. Två mycket starka och trovärdiga miljöorganisationers yttranden har förbigåtts av kommunen.

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

Eva Swande har anfört bl.a. att hon anser att området inte bör bebyggas eftersom det har höga natur- och rekreativvärden och då boendemiljön i området riskerar att bli dålig pga. olägenheter i form av bl.a. buller från Hagalunds bangård.

Leo Lundell har anfört bl.a. följande. Strandskyddet föreslås upphävas i strid med miljöbalkens regler. Inte heller tar kommunen hänsyn till människors hälsa och förbiser helt bestämmelserna i 3 kap. MB samt de svenska miljömålen. Några mellankommunala kontakter har inte tagits. Kommunen brister vidare i hänsyn till vattenkvalitén, som kommer att påverkas negativt av en exploatering. Några tydliga beräkningar av detta finns dock inte. Området är fullt tillgängligt för allmänheten och kommer att bli än mer tillgängligt när byggbodarna och staketet i öst tas bort. Även platsen för betongstationen och den grusade parkeringen samt de anlagda vägarna ska tas bort och djur- och växtlivet kommer då tillbaka. Det finns möjlighet att bygga utanför strandskyddat område på andra platser i kommunen och strandskyddet ska inte stå tillbaka för kommunens dåliga planering. Inte heller räknas ekonomiska intressen, vilket kommunen hänvisat till i en intervju, som särskilt skäl enligt miljöbalken. Även området utanför strandskyddet behövs som buffert. Om sumpskogen och våtmarkerna dräneras medför detta att myggen försvinner och därmed får fladdermöss och fåglar svårare att hitta föda. Kommunen har gjort en korridor i detaljplanen för att legalisera Råsta strandväg, som tillkommit delvis inom strandskyddat område men utan strandskyddsdispens eller annan prövning av påverkan på omgivningen. I området finns påvisade gaser såsom metan och koldioxid. Gaserna är giftiga och explosiva. Det finns ingen närmare beskrivning av hur föroreningarna ska åtgärdas och inte heller några kostnadsberäkningar.

Peter Maripuu (fastigheten Ejdern 4) har anfört bl.a. att han oroas av störande buller och tung trafik under byggtiden med skador på fastigheten som följd och för försämring av luftkvalitén samt olycksrisker till följd av att bygget planeras på gammal deponi.

Linda Reynolds och **Johan Svensson** har anfört bl.a. att det inte finns skäl att upphäva strandskyddet och att det inte tas hänsyn till områdets höga naturvärde.

Ann-Sophie Woolley har anfört bl.a. följande. Kommunen har även utanför områdena där tillfälliga dispenser getts olovligen avverkat skog. I planförslaget anges att bebyggelsen medför risker för bl.a. mindre hackspett och brunand, som är rödlistade och hotade. Några faktiska kostnader för att skydda djurlivet i området eller för att skydda människor från risker till följd av gas har inte tagits fram i ärendet.

Sergvei Belikov, Maria Issagouliantis, Maria Belikova och Natalia Belikova har anfört bl.a. följande. Om planförslaget genomförs kommer många djur och växter, en del skyddade arter, att försvinna. Det finns heller inga skäl att inkräkta på strandskyddet. Naturen i området har, förutom ett värde i sig, även ett stort

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

rekreationsvärde för människor. En stadspark är inte detsamma som den naturmiljö som finns i området idag. De anser att någon ytterligare bebyggelse, utöver den som finns idag, inte ska tillåtas. Kommunen bör se till att marken återställs och att det städas på platser för tillfälliga dispenser och där skog har röjts. Parkeringar m.m. har uppförts utan tillstånd och de anser att kommunen är nonchalant och inte tar sitt ansvar när det gäller naturen.

Elsie Norling har anfört bl.a. följande. Området runt Råstasjön utnyttjas av många människor för rekreation och motion. Byggnationen av arenan och höghus har gjort att skogen redan är uttunnad. För att undvika störningar för nyinflyttade planerar man att flytta skrattnåskolonin, något som lär vara omöjligt. Skrattnåsarerna fungerar dessutom som skydd för andra fågelarter i området. Risk finns att man utökar kulverteringen av ån från Råstasjön för att kunna bygga hus. Möjligheten för regnvattnet att naturligt rinna ner i marken minskar vid byggnation. Detta kan medföra översvämningar. Nedtagande av träd medför negativa effekter då dessa tar upp koldioxid, suger upp vatten och minskar buller. Området är bullerutsatt av trafik och det stora järnvägsområdet. Med tanke på hur mycket plats som behövs som arbetsplatsområde för byggnationen av arenan och höghusen behövs inte mycket fantasi för att räkna ut konsekvenserna av föreslagen byggnation, som även inkräktar på den betydelsefulla sumpskogen. Hon vill även framföra kritik mot att kommunen under 2013 tillät tältning och alkoholserving trots att de lokala ordningsföreskrifterna förbjuder detta inom området och intilliggande fotbollsplan. Vidare har ett område utnyttjats för byggbodnar och vägar har anlagts utan erforderliga dispenser. Efter flytt av bodarna och iordningsställande av marken har området använts för parkering eftersom området inte stängts av.

Vänsterpartiet Solna har genom Anna Eriksson anfört bl.a. följande. Strandnära områden, såsom det aktuella, ska helt skyddas från exploatering. De anser att ett naturreservat ska bildas och att dess gränser ska fastslås innan beslut om byggnation fattas. Spridningssambandet kommer att försvagas om naturområdet försvinner och slitaget blir större pga. ökade aktiviteter runt sjön. De ifrågasätter angivna skäl för upphävandet av strandskyddet. Solna kommun behöver inte ta hela ansvaret för tätortens utveckling, det finns flera kommuner som kan bygga. Föreslagen byggnation kan medföra risk för översvämning av Råstasjön och att mängden av föroreningar som transporteras ut i sjön ökar, vilket vore förödande. Människors hälsa riskeras vid byggnation på en gammal deponi och de bekymras över att hänsyn inte tas till de höga naturvärden som finns i området.

Nätverket Rädda Råstasjön har genom Henrik Persson anfört bl.a. följande. Nätverket bildades 2013 efter det att planärendet inletts i december 2012. Det finns inga skäl för att upphäva strandskyddet i området. I planförslaget tas ingen hänsyn till av artskyddsförordningen skyddade växt- och djurarter. Naturen bör bevaras med hänsyn även till dess rekreationsvärde. Förekomst av metangas och andra miljöfarliga ämnen är bristfälligt undersökta där byggnation planeras och människors hälsa riskeras. Över 20 000 personer har skrivit på en namnsamling

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

till skydd för området, vilket är en betydande opinionsyttring. Det vore ytterst skadligt för djurlivet i området om de onödiga utomhusanläggningar och gångstråk som planeras genomförs.

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutade såsom regional planmyndighet i delbeslut den 7 juli 2014, dnr 40411-22832-2014, att ta upp den antagna planen för prövning. Som skäl för beslutet angavs att länsstyrelsen befarade att antagandebeslutet skulle kunna innebära att bebyggelse blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet med anledning av att bostäder medges på del av en gammal deponi och att de särskilda skälen för att bebygga ett mindre område vid Råstasjöns utlopp ytterligare behöver förtydligas för att säkerställa att strandskydd inte upphävs i strid med gällande bestämmelser.

Solna stad, kommunstyrelsen, har enligt protokollsutdrag den 10 november 2014 beslutat att medge att Länsstyrelsen i första hand får införa en bestämmelse i detaljplanen med följande innehåll: "Bygglov får inte beviljas förrän marken är sanerad i den utsträckning att den blir lämplig för bostadsbebyggelse och det har säkerställts att deponigas inte kan spridas till planerade bostäder. Samråd ska ske med tillsynsmyndigheten". I andra hand medger kommunen att den del av detaljplanen, som omfattar den tidigare deponin, upphävs (enligt angivelse på detaljplanekarta).

Klagandena har getts tillfälle att yttra sig över kommunens medgivande.

Ola Persson, Johan Wallin, Linda Bell, Rosmarie Andersson, Conny Andersson, Magdalena Norling, Jonny Wallenius, Staffan Halldin, Ann Sophie Woolley, Maria Thiessen, Bernt Bergström, Gunnar Löfgren, Daniel Edström, Leo Lundell, Lars-Ove Löf, Kjerstin Björkholm, Elsie Norling, Jannica Wilhelm, Vänsterpartiet Solna, Brf Udden, Cecilia Hage, Thomas Valladolid, Brf Lövdalen, Örjan Holm, Eva Lockner, Hasse Ivarsson, Birgitta Norbäck Ivarsson, Inger Andersson, Anna Åhlund, Hyresgästföreningen Solna, Nätverket Rädda Råstasjön, Naturskyddsföreningen Solna-Sundbyberg, Naturskyddsföreningen i Stockholms län och Världsnaturfonden WWF har inkommit med yttranden.

Hyresgästföreningen Solna har i yttrande anfört bl.a. följande. De vidhåller sin inställning av planen ska upphävas i dess helhet. Det underlag som ligger till grund för beslutet är inte tillfyllest. Ytterligare undersökningar för att klarlägga deponins utbredning och innehåll behövs. Vidare måste fördjupade riskbedömningar göras och behovet av skyddsåtgärder för befintliga och tillkommande byggnader utredas. Riskerna som sanering medför för omgivningen måste också utredas. Utredningarna måste göras utifrån det faktum att området är strandskyddat.

Naturskyddsföreningen Solna-Sundbyberg, Naturskyddsföreningen i Stockholms län, Världsnaturfonden WWF har i gemensamt yttrande yrkat att

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

Länsstyrelsen ska företa besiktning på platsen och anfört bl.a. följande. De vidhåller att antagandebeslutet ska upphävas, inte minst mot bakgrund av att själva byggarbetet på mycket förorenad mark sannolikt medför en större risk för områdets natur- och rekreationsvärden än vad kommunen redovisat i planbeskrivningen och konsekvensanalysen. Området bör behandlas som en helhet. Den risk som en sanering och byggnation på platsen kan medföra för omgivningen, bl.a. befintlig bebyggelse, har inte utretts och därmed inte heller vilka skyddsåtgärder som behövs. Såsom Statens Geotekniska Institut (SGI) har påtalat i sin rapport kan gaserna sprida sig horisontellt. SGI avråder från byggnation på nedlagda deponier. Det råder stor osäkerhet kring markförhållandena och föroreningarna i området. Beslut bör inte fattas i ärendet förrän tillräckligt med underlag finns om deponin och hela planområdets beskaffenhet. Det saknas vidare riskutredning och konsekvensbeskrivning för påverkan på grundvattnet, vattenflödena till Brunnsviken/Hagaparken eller människors hälsa och det är oklart vem som ska bära ansvar för sanering av området om exploatören drar sig ur. Kommunen bör klargöra att de tar på sig detta ansvar. Den sanering och de skyddsåtgärder som skulle krävas för att överhuvudtaget kunna bygga innebär en oacceptabel ökad risk för hela områdets natur- och rekreationsvärden. Kommunens bedömning att natur- och rekreationsvärdena kan bevaras är gjord innan SGI lämnade sina synpunkter. Till yttrandet bifogas bl.a. Regeringens beslut den 29 januari 2015 i ärende M2013/1509/Me och Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätts domar den 12 februari 2015 i mål nr M 3834-14 respektive den 28 mars 2012 i mål nr M 1626-11.

Företrädare för Naturskyddsföreningen Solna-Sundbyberg, Världsnaturfonden och Nätverket Rädda Råstasjön har vid ett personligt möte vid Länsstyrelsen den 25 februari 2015 muntligen fört fram synpunkter i ärendet.

Nätverket Rädda Råstasjön har kommit in med ytterligare en skrivelse.

Länsstyrelsen har denna dag beslutat att avskryva ärendet avseende överprövning enligt 11 kap. 10 § PBL, 40412-30735-2014, från vidare handläggning.

Motivering

Klagorätt

Enligt 22 § förvaltningslagen (1986:223) jämfört med 5 kap. 29 § och 13 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, får ett beslut att anta en detaljplan normalt endast överklagas av den som beslutet angår, nämligen sakägare, bostadsrättsinnehavare, hyresgäster och boende samt organisationer av hyresgäster, om de senast före utgången av granskningstiden skriftligen har lämnat synpunkter i ärendet som inte blivit tillgodosedda. I PBL finns inte några regler som direkt avgränsar kretsen sakägare utan en bedömning får göras i varje enskilt fall. Ett beslut att anta en detaljplan anses enligt fast rättspraxis beröra ägare till fastighet eller boende inom planområdet eller som direkt gränsar till

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

planområdet. Även anses beslutet angå ägare till fastigheter eller boende i nära grannskap, om de är särskilt berörda med hänsyn till arten och omfattningen av den aktuella åtgärden, t.ex. natur- eller trafikförhållandena på platsen.

Brf Udden, Brf Lövdalen, Johan Wallin, Peter Maripuu, Eva Swande, Kurt Österberg, Johan Blom, Timothy Hansen, Theresa Hansen, Kristine Hansen, Linda Bell, Isabella Lindell, Per Lindell, Ines Noueched, Cecilia Hage, Thomas Valladolid, Birgitta Norbäck Ivarsson, Hasse Ivarsson, Jan Rehn, Anita Rehn, Ann-Sophie Woolley, Gunnar Löfgren, Daniel Edström, Sussie Olofsson, Leif Elofsson, Linda Cigéhn, Staffan Halldin, Lars-Ove Löf, Ros-Marie Andersson, Marie Thiessen, Kjerstin Björkholm, Magdalena Norling, Conny Andersson, Bernt Bergström, Annika Karlsson, Ing-Marie Nymark, Margareta Randwall, Eva Lockner, Elsie Norling, Marie Ejewall, Jonny Wallenius, Johan Ihlis, Jannica Wilhelm, Ola Persson, Örjan Holm, Maria Belikova, Maria Issagouliantis, Sergvei Belikov, Natalia Belikova, Linda Reynolds, Johan Svensson, Susanne Asker, Inger Andersson, Anna Åhlund, Leo Lundell och Jerker Widengren är bosatta utanför planområdet och på ett sådant avstånd och i ett sådant förhållande till detta att de inte kan anses berörda av antagandebeslutet på ett sådant sätt att de har rätt att överklaga beslutet. Inte heller kan de av ovanstående klaganden som äger fastigheter, bl.a. Brf Lövdalen och Brf Udden, anses klagoberättigade då de aktuella fastigheterna inte gränsar till planområdet och dessutom är belägna på sådant avstånd och i ett sådant förhållande till planområdet att klagandena i egenskap av fastighetsägare inte kan anses berörda av antagandebeslutet. Inte heller i övrigt har framkommit att ovan angivna klaganden på annan grund har rätt att överklaga kommunens planbeslut. Deras överklaganden ska därför avvisas, dvs. inte tas upp till prövning.

Nätverket Rädda Råstasjön (nätverket) och Vänsterpartiet Solna (vänsterpartiet) är inte upptagna i den fastighetsförteckning som har upprättats över berörda fastigheter och äger inte heller, såvitt framkommit, någon fastighet som gör dem till berörda sakägare. Nätverket och vänsterpartiet kan inte heller anses utgöra sådana sammanslutningar som avses i 5 kap. 11 § första stycket punkten 4 PBL eller sådana ideella föreningar eller juridiska personer som enligt 16 kap. 13 eller 14 §§ miljöbalken kan ha rätt att överklaga beslutet att anta detaljplanen. Då det inte heller i övrigt har framkommit någon omständighet på vilken klagorätt för nätverket respektive vänsterpartiet kan grundas ska överklagandena avvisas, dvs. inte tas upp till prövning.

Länsstyrelsen tar upp ärendet till prövning på talan av Naturskyddsföreningen i Stockholms län, Naturskyddsföreningen i Solna – Sundbyberg, Världsnaturfonden WWF och Hyresgästföreningen i Solna. Länsstyrelsen kan konstatera att de synpunkter mot planförslaget som framförts av de aktuella klagandena i huvudsak överensstämmer med vad som anförts av övriga klaganden.

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

Prövningen i övrigt

Länsstyrelsen finner att ärendet kan avgöras på befintligt underlag och att besiktning därför inte behövs.

Beträffande yrkandet om inhibition finner Länsstyrelsen att enligt 5 kap. 40 § PBL så gäller ett beslut att anta en detaljplan först sedan beslutet har vunnit laga kraft. Eftersom antagandebeslutet inte har vunnit laga kraft och således inte gäller föranleder yrkandet om inhibition inte någon åtgärd.

Inledningsvis kan konstateras att en detaljplan bestämmer hur mark och vatten ska användas inom ett visst område samt storlek och utformning i stora drag av t.ex. bebyggelse, vägar etc. Detaljplanen ska också visa att ett antal förutsättningar för de planerade åtgärderna ska vara möjliga att ordna. Den slutliga utformningen, vilka närmare föreskrifter, tillstånd eller åtgärder som i detta fall behövs, prövas i samband med planens genomförande. Således bestämmer detaljplanen den tillkommande bebyggelsens omfattning och utformning i stora drag. Den arkitektoniska anpassningen av nämnda bebyggelse till befintlig äldre bebyggelse i omgivningen bestäms närmare i samband med bygglovgivningen och prövas därför inte i det aktuella detaljplaneärendet.

Enligt 13 kap. 17 § PBL ska den myndighet som prövar ett överklagande av ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan endast pröva om det överklagade beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som klaganden har angett eller som framgår av omständigheterna. Om myndigheten finner att beslutet strider mot en rättsregel ska beslutet upphävas i sin helhet. Annars ska beslutet fastställas i sin helhet. Beslutet ska inte upphävas om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet. Länsstyrelsen kan således inte med anledning av överklagandena göra ändringar i eller tillägg till planen eller pröva någon annan planutformning än den som kommunen har antagit. Om kommunen har medgett det, får dock beslutet upphävas i en viss del eller ändras på annat sätt.

Länsstyrelsen kan konstatera att kommunen har medgett att Länsstyrelsen i första hand får införa en bestämmelse i detaljplanen med följande innehåll: "Bygglov får inte beviljas förrän marken är sanerad i den utsträckning att den blir lämplig för bostadsbebyggelse och det har säkerställts att deponigas inte kan spridas till planerade bostäder. Samråd ska ske med tillsynsmyndigheten" och i andra hand att den del av detaljplanen, som omfattar den tidigare deponin, upphävs.

Plan- och bygglagen bygger på principen om decentralisering av beslutsfattandet och kommunal självbestämmanderätt i frågor som rör bl.a. riktlinjer för markanvändningen i kommunen. Således föreskrivs i 1 kap. 2 § PBL att det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. En konsekvens av detta är att den statliga kontroll som prövningen innefattar vid ett överklagande i många fall stannar vid en prövning av om ett överklagat kommunalt beslut att anta en detaljplan ligger inom ramen för det handlingsutrymme som de materiella reglerna ger kommunen. Bildande av naturreservat

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

prövas inte inom ramen för detaljplaneärendet utan hanteras i annan ordning. Inte heller prövas huruvida strandskydd bör utökas till att omfatta ytterligare områden.

Det framgår av PBL att vid prövningen av frågor enligt lagen ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen (se 2 kap. 1 § PBL). Vid en överprövning av kommunens beslut att anta en detaljplan bör beslutet upphävas endast om kommunen i sin bedömning har gjort en felaktig avvägning mellan motstående intressen eller i de fall då kommunen har förfarit felaktigt vid handläggningen av planärendet.

Enligt 4 kap. 36 § första stycket PBL ska en detaljplan utformas med skäligen hänsyn till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande.

I kommunens *planbeskrivning* som hör till detaljplaneförslaget anges bl.a. följande. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra huvudsakligen bostäder (600 – 700 bostäder) och ett begränsat inslag kommersiella lokaler samt att säkerställa behovet av förskolor och annan kommunal service. Grundprincipen är täta kvarter med trapphusvis varierande höjder, generellt 3-7 våningar men med inslag av högre hus i upp till 11 våningar. Syftet är vidare att länka samman Arenastaden med omgivningen samt att säkerställa och utveckla tillgängligheten till rekreationsområdet vid Råstasjön. Detaljplaneområdet omfattar ca 11,7 ha beläget öster och nordöst om Råstasjön och väster om Evenemangsgatan och Friends Arena. I väster gränsar planområdet mot Ör inom Sundbybergs kommun och i norr mot Hagalunds inhägnade bangård med spår och verkstadsbyggnader. I den fördjupade översiktsplanen för Solna stationsområde (FÖP), som ska gälla som program för detaljplanen, är det aktuella området redovisat som blandad stadsbebyggelse och rekreationsområde. Strandskydd gäller 100 m från Råstasjöns strandlinje och föreslås upphävas inom kvartersmark huvudsakligen för ny bostadsbebyggelse samt på allmän plats markerat LOKALGATA. Inom område som detaljpaneläggs som allmän plats NATUR och PARK ska strandskyddet kvarstå. Det är viktigt att säkerställa fortsatt tillgänglighet till strandzonen och att tydliggöra gränsen mellan det privata och det allmänna för att säkerställa tillgängligheten till naturen. Ett nytt promenadstråk anläggs parallellt med det befintliga. Utformningen och placeringen av bebyggelsen har utgått från genomförda artinventeringar och med hänsyn till lokala och övergripande naturvärden. Bostadskvarteren har utformats så grunda som möjligt för minsta möjliga intrång i strandskyddat område. Som närmast placeras föreslagna hus ca 60 – 65 m från strandlinjen. Utformningen och placeringen av bebyggelsen har också anpassats utifrån ett helhetstänk kring Råstasjöns naturvärden, vilka klarlagts genom flertalet artinventeringar. De upplevda rekreationsvärdena i området kan påverkas negativt av att naturmark tas i anspråk och att ett större antal människor kommer att vistas i området samt med avseende på fågelskadning. Samtidigt innebär planförslaget att befintliga natur- och rekreationsvärden bevaras och förstärks, bl.a. genom att nya aktivitets- och besökspunkter tillskapas. Den samlade bedömningen enligt den ekologiska

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

expertisen är att detaljplanen medför små negativa konsekvenser för den biologiska mångfalden i naturområdet vid Råstasjön. Kommunens bedömning är att allmänhetens möjligheter till rekreation och naturupplevelser kan tillförsäkras samtidigt som förslaget skapar attraktiva och hälsosamma boendemiljöer i ett urbant område med framtida goda kollektivtrafikförbindelser.

Beträffande vad som anförts om risker under byggnadsarbetet konstaterar Länsstyrelsen att byggherren enligt bestämmelserna i 10 kap. 5 § PBL ska se till att arbetena utförs enligt bestämmelserna i lagen och enligt föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. Vidare ska enligt samma lagrum arbetena planeras och utföras med aktsamhet så att personer och egendom inte skadas och så att minsta möjliga obehag uppstår. Vid risk för människors hälsa har kommunen möjlighet att ingripa med stöd av miljöbalken. I planbeskrivningen anges att exploatören ska upprätta ett kontrollprogram enligt miljöbalken för den miljö- och omgivningspåverkan som kan uppkomma under byggtiden och som innehåller konkreta åtgärder för att minimera dessa störningar. Programmet ska vara fastställt av miljö- och hälsoskyddsnämnden senast två månader före byggstart. I miljökonsekvensbeskrivningen finns förslag på åtgärder under planerings- anläggnings- och byggskedet för att motverka att arter som omfattas av artskyddsförordningen och andra skyddsvärda arter inte påverkas negativt. Bl.a. föreslås anpassning av byggtiden samt tillskapande av ytterligare häckningsmöjligheter för skrattnås. Vilka närmare föreskrifter eller åtgärder i övrigt som kan behövas för att undvika skador eller olägenheter som kan uppstå vid byggnationen får prövas i samband med planens genomförande.

Brister i planförfarandet, underlaget

Den största delen av planområdet är inte tidigare detaljplanelagt. För del av planområdet inom fastigheterna Järva 4:17 och Råsunda 2:15 gäller detaljplan 0184-P09/6, för vilken genomförandetid löper. Berörda fastighetsägare, Råsta mark AB respektive Solna kommun, har inte motsatt sig en ändring av planen. För övriga gällande planer inom planområdet har genomförandetiden löpt ut. Något hinder att ändra gällande planer finns således inte.

För Solna kommun gäller en översiktsplan antagen i maj 2006. Det aktuella planområdet omfattas vidare av en fördjupad översiktsplan för Solna stationsområde, antagen i oktober 2007. Kommunens översiktsplan är inte bindande men har vägledande betydelse för efterföljande rättsverkande beslut. Det finns alltså inget hinder mot att anta en detaljplan som avviker från översiktsplanen. Av översiktsplanen ska grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden framgå (3 kap. 3 och 5 §§ PBL). Frågan om hur områdena slutligt ska avgränsas och disponeras prövas först i samband med att ett område blir föremål för detaljplaneläggning. Enligt översiktsplanen är planområdet utpekade som utvecklingsområde där stora förändringar planeras äga rum för att utveckla en samlad stadsmiljö med varierat innehåll och med goda kommunikationer. Området ska inrymma nationalarenan, kommersiella lokaler och bostäder. I den fördjupade översiktsplanen föreslås

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

bebyggelse mellan arenan och Råstasjön. Tanken är att bebyggelsen delvis ska ligga på mark som omfattas av strandskydd. Enligt Länsstyrelsens mening är den markanvändning som detaljplanen medger förenlig med intentionerna i översiktsplanen och den fördjupade översiktsplanen. Vad klagandena har anfört om att bebyggelse enligt detaljplanen tillåts inom strandskyddat område/parkmark och att utloppet från Råstasjön inte är kulverterat i den fördjupade översiktsplanen medför inte en annan bedömning. Inte heller utgör vad som anförts om att planförslaget strider mot kommunens miljöprogram och de svenska miljö kvalitetsmålen skäl att upphäva antagandebeslutet.

Vad gäller invändningarna mot miljökonsekvensbeskrivningen finner Länsstyrelsen att det i 6 kap. 12 § miljöbalken görs en uppräkningslista av vad en miljökonsekvensbeskrivning för detaljplaner ska innehålla. I miljökonsekvensbeskrivningen ska den betydande miljöpåverkan som planens eller programmens genomförande kan antas medföra identifieras, beskrivas och bedömas. Rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmens syfte och geografiska räckvidd ska också identifieras, beskrivas och bedömas.

I propositionen *Miljöbedömningar av planer och program* (prop. 2003/04:116 s. 64) framgår att med rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmens räckvidd menas olika alternativa sätt att uppnå målen med planen eller programmet. När det gäller markanvändningsplaner är uppenbara alternativ att områden som avdelats för en viss typ av verksamhet eller ändamål utnyttjas för annat ändamål, liksom att alternativa områden väljs ut för sådana verksamheter och ändamål.

Länsstyrelsen konstaterar att man i den miljökonsekvensbeskrivning som upprättades inför samrådet studerade konsekvenserna av ett utbyggnadsalternativ baserat på den fördjupade översiktsplanen och alternativt detaljplaneförslag som innehöll ca 1800 lägenheter och omfattade ett större planområde. I den omarbetade miljökonsekvensbeskrivningen inför granskningen som omfattar nu aktuellt planområde har man jämfört planens effekter med ett så kallat nollalternativ, vilket i princip motsvarar dagens situation. I miljökonsekvensbeskrivningen beskrivs konsekvenserna för bl.a. naturmiljö, rekreation, friluftsliv, buller, markföroreningar, strandskydd, luft- respektive vattenkvalitet och landskapsbild. Länsstyrelsen kan därvid konstatera att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller en bedömning av de risker och konsekvenser för bl.a. mark och vatten samt natur och rekreation som kan uppstå under byggskedet samt åtgärdsförslag för att begränsa riskerna såväl under planerings- som anläggnings- och driftskedet. Vidare studeras den påverkan detaljplanen kan få på bl.a. naturmiljöer och djurliv även utanför planområdet (influensområdet). Länsstyrelsen finner att krav på redovisning av alternativ som följer av PBL och miljöbalken är uppfyllt och att miljökonsekvensbeskrivningen är tillräckligt omfattande med hänsyn till den prövning som ska göras, planens omfattning och påverkan på miljön. Vad klagandena har anfört härvidlag utgör således inte skäl att upphäva antagandebeslutet.

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

Länsstyrelsen konstaterar vidare att det i ärendet har genomförts bl.a. en naturvärdesinventering, fem artinventeringar – fågelinventering, groddjursinventering, fladdermusinventering, insektsinventering samt inventering av lundflora – samt dagvattenutredning, bullerutredning och trafikutredning. Länsstyrelsen finner att den utredning som har tagits fram i planprocessen är tillräcklig för att bedöma konsekvenserna av detaljplanens genomförande för omgivningen. Länsstyrelsen finner inte heller i övrigt att det framkommit att planhandlingarna eller handläggningen i kommunen har sådana brister eller att det i övrigt föreligger sådana omständigheter som innebär att kommunens planbeslut inte tillkommit i laga ordning. Vad som anförts om alternativa förslag och otydligt eller otillräckligt underlag utgör inte skäl att upphäva kommunens antagandebeslut. Den omständigheten att klagandena inte har fått gehör för sina synpunkter eller att det är en stor opinion mot föreslagen detaljplan utgör inte skäl till annat ställningstagande.

Upphävande av strandskydd

Det antagna planförslaget innebär att strandskydd upphävs i områden för bebyggelse och lokalator. Det gäller även i den del där planen ersätter gällande detaljplaner och strandskyddet inträder. Inom område som detaljplaneläggs som allmän plats NATUR och PARK ska strandskyddet kvarstå. Länsstyrelsen har i beslut den 3 juni 1999 förordnat om strandskyddets utbredning i länet. Den redovisning av strandskyddets utbredning som framgår av kommunens planhandlingar överensstämmer i allt väsentligt med till Länsstyrelsens beslut tillhörande karta. Det kan konstateras att Råstasjöns utlopp enligt ovan nämnt beslut inte i sig omfattas av strandskydd. Större delen av utloppet omfattas dock av det strandskydd som gäller för Råstasjön. Ytan för bostadskvarter inom planområdet är till cirka hälften belägen inom strandskyddat område. Största delen av detta markområde bedöms vara ianspråktaget för bl.a. upplag och har inte använts för friluft- och rekreationsändamål eller varit tillgängligt för allmänheten sedan 1960-talet. Länsstyrelsen finner vidare att det begränsade område kring Råstasjöns utlopp som tas i anspråk är så påverkat av omgivande ianspråkta områden att särskilda skäl för upphävande av strandskydd enligt 7 kap. 18 c § punkten 1 miljöbalken får anses föreligga. Intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen får i detta fall anses väga tyngre än strandskyddsintresset (4 kap. 17 § PBL). Vad klagandena har anfört i denna fråga medför inte en annan bedömning. Skäl att upphäva detaljplanen på denna grund föreligger således inte.

Länsstyrelsen har även i egenskap av regional planmyndighet i beslut denna dag (dnr 40412-30735-2014) funnit att särskilda skäl för upphävande av strandskyddet i det aktuella området föreligger.

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

Deponi/markföroreningar m.m.

Inom planområdet finns en del av en gammal deponi. Inom deponiområdet finns höga halter av markföroreningar och problem med deponigas kan förekomma. Viss byggnation av bostäder planeras inom deponiområdet i planområdets sydöstra del. Enligt Länsstyrelsens mening ska bostadsbebyggelse inom gamla deponiområden normalt sett undvikas. Om en exploatering trots allt måste ske behöver olika åtgärder vidtas för att se till att marken blir lämplig för sitt framtida ändamål. Av antagandehandlingarna i ärendet framgår det inte på vilket sätt kommunen har säkerställt att planerad bostadsbyggnation inom deponiområdet blir lämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller risk för olyckor. Kommunen har i yttrande till Länsstyrelsen uppgett bl.a. att intentionen är att säkerställa att marken är lämplig för i detaljplanen angivna användningssätt och att detta framgår bl.a. av exploateringsavtalet samt därtill hörande miljöprogram. Vidare har kommunen i enlighet med 13 kap. 17 § PBL medgett att en bestämmelse med följande lydelse införs i planen: "Bygglov får inte beviljas förrän marken är sanerad i den utsträckning att den blir lämplig för bostadsbebyggelse och att det säkerställts att deponigas inte kan spridas till planerade bostäder. Samråd ska ske med tillsynsmyndigheten". Bestämmelsen gäller för hela detaljplaneområdet. Ovan angivna bestämmelse införs i detaljplanen genom Länsstyrelsens beslut och Länsstyrelsen finner att planerad bostadsbyggnation inom området därför inte kan anses bli olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller risk för olyckor. Skäl att upphäva antagandebeslutet på denna grund föreligger således inte.

Länsstyrelsen finner inte heller att vad klagandena har anfört i övrigt om bl.a. skyddsvärda arter, risk för ökade luft- och vattenföroreningar och att området är olämpligt för bebyggelse ur sanitär synpunkt på grund av den stora skrattnåskolonin, närheten till Råstasjön och till sump- och naturskog utgör skäl att upphäva antagandebeslutet.

Intresseavvägning, hushållning med naturresurser

När det gäller bostadsförsörjningen är det i första hand kommunen som ansvarar för denna och som därmed vid detaljplaneläggningen ska beakta såväl behovet av mark för bostäder som mark för andra ändamål, t.ex. rekreation. Eftersom det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten måste som utgångspunkt stor betydelse fästas vid de lämplighetsavvägningar som kommunen gör. Vad som är en riktig avvägning mellan motstående intressen har inte något givet svar utan är en bedömning som måste göras i varje enskilt fall.

Genom den aktuella detaljplanen avses 600 – 700 bostäder uppföras på mark som till viss del utgörs av naturmark. Föreslagna hus placeras utmed Evenemangsgatan och Råsta Strandväg, som närmast ca 60 – 65 m från Råstasjöns strandlinje. Naturområdet vid Råstasjön har stor betydelse för friluftsliv och undervisning och sjön har mycket högt värde som fågelsjö med ett art- och individrikt fågelliv och flera ovanliga häckande arter. Bl.a. förekommer tre rödlistade arter; brunand,

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

silltrut och mindre hackspett, som av Artdatabanken har klassats som nära hotade samt en stor skrattnåskoloni. Planförslaget har efter samrådet omarbetats och bebyggelsens placering och utformning har anpassats till inventerade arter och naturvärden. Eventuell påverkan på fridlysta arter får prövas enligt artskyddsförordningen. Inom planområdet har stora områden planlagts som allmän plats, natur och park, och ett syfte med planförslaget är att säkerställa och utveckla tillgängligheten till rekreationsområdet vid Råstasjön.

Enligt Länsstyrelsens uppfattning är nybyggnation av bostäder av en viss omfattning, förutom ett enskilt exploateringsintresse, ett angeläget allmänt intresse, särskilt i Stockholmsregionen där behovet av bostäder är stort. Vid planläggning utgör även naturmiljön och behovet av grönytor viktiga värden som måste beaktas vid den fysiska planeringen. Mot bakgrund av att stora områden inom planområdet planlagts som natur och park och då endast en begränsad del av rekreationsområdet tas i anspråk för bebyggelse finner Länsstyrelsen att de olägenheter som minskningen av rekreationsyta och den förändring av upplevelsen som planförslaget kommer att innebära med anledning av att bebyggelsefronten kommer närmare naturområdet inte kan anses bli större än vad som får godtas inom en växande storstadsregion.

Länsstyrelsen finner vidare att ett genomförande av planen med de hänsyns- och skyddsåtgärder som i miljökonsekvensbeskrivningen föreslås för de olika skedena av planens genomförande samt mot bakgrund av att det i detaljplanen tagits in en bestämmelse om att fasader mot natur och park inte får uppföras i glas, transparenta eller reflekterande material, inte medför att de negativa effekterna för naturmiljön blir sådana att planen av det skälet inte kan godtas. Den avvägning som kommunen har gjort mellan de olika intressena är enligt Länsstyrelsens bedömning godtagbar. Det har inte framkommit att detaljplanen skulle kunna innebära sådan påtaglig skada på naturmiljön i det avseende som avses i 3 kap. 6 § miljöbalken.

Sammanfattningsvis finner Länsstyrelsen att det som klagandena har anfört om bl.a. bebyggelsens utformning, negativa effekter för fågelskådare och undervisning, att hänsyn inte tagits till artskyddet, negativa hälsoeffekter, risk för ökade luft- och vattenföroreningar, kumulativa effekter, minskade natur- och rekreationsvärden, att bullerskydd och buffertzoner försvinner, att strandskydd upphävs och om visuell förändring, vid en vägning mellan dessa intressen och de intressen som planen syftar till att tillgodose, inte utgör tillräckliga skäl för att upphäva antagandebeslutet. Inte heller i övrigt har framkommit någon omständighet som utgör skäl att upphäva beslutet att anta detaljplanen. Överklagandena ska därför avslås.

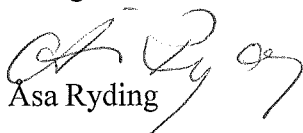
Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen, Nacka tingsrätt, enligt bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats förvaltningsdirektören Åsa Ryding. Föredragande har varit länsassessor Ulrika Alvinger. I ärendet har även länsassessor Ulla Jarnås deltagit.

Åsa Ryding

Ulrika Alvinger

Sändlista

1. Hyresgästföreningen i Solna, c/o Liz Grennstam, Bagartorpsringen 66 nb, 170 65 Solna
2. Nätverket Rädda Råstasjön, c/o Henrik Persson, Sommarvägen 2, 169 31 Solna
3. Brf Lövdalen 1, c/o Claes Reichmann, Backvägen 9, 169 55 Solna
4. Brf Udden, c/o Hasse Ivarsson, Vintervägen 41, 169 54 Solna
5. Vänsterpartiet Solna, c/o Anna Eriksson, 171 86 Solna
6. Världsnaturfonden WWF, att. Peter Westman, Ulriksdals slott, 170 81 Solna
7. Naturskyddsföreningen i Stockholms län, att. Mårten Wallberg, Norrbackagatan 80, 113 34 Stockholm
8. Naturskyddsföreningen i Solna – Sundbyberg, c/o Florian Reitmann, Uddvägen 12, 131 55 Nacka
9. Johan Wallin, Sjövägen 21, 169 55 Solna
10. Peter Maripuu, Sjövägen 28, 169 55 Solna
11. Eva Swande, Östervägen 40, 169 55 Solna
12. Kurt Österberg, Backvägen 5, 5 tr, 169 55 Solna
13. Johan Blom, Backvägen 9, 169 55 Solna
14. Timothy Hansen, Backvägen 9, 169 55 Solna
15. Theresa Hansen, Backvägen 9, 169 55 Solna
16. Kristine Hansen, Backvägen 9, 169 55 Solna
17. Linda Bell, Sjövägen 21, 169 55 Solna
18. Isabella Lindell, Sjövägen 16, 169 55 Solna
19. Per Lindell, Sjövägen 16, 169 55 Solna
20. Ines Noueched, Backvägen 1, 169 55 Solna
21. Cecilia Hage, Vintervägen 41, 169 54 Solna
22. Thomas Valladolid, Vintervägen 41, 169 54 Solna
23. Birgitta Norbäck Ivarsson, Vintervägen 41, 169 54 Solna
24. Hasse Ivarsson, Vintervägen 41, 169 54 Solna
25. Jan Rehn, Backvägen 3, 169 55 Solna
26. Anita Rehn, Backvägen 3, 169 55 Solna
27. Ann-Sophie Woolley, Ateljevägen 14, 172 79 Sundbyberg
28. Gunnar Löfgren, Wiboms väg 2, 8 tr, 171 60 Solna

Datum
2015-03-05

Beteckning
4031-26533-2014

29. Daniel Edström, Parkvägen 23, 169 35 Solna
30. Sussie Olofsson, Skogsbacken 20, 172 41 Sundbyberg
31. Leif Elofsson, Skogsbacken 20, 172 41 Sundbyberg
32. Linda Cigéhn, Östervägen 16 B, 169 52 Solna
33. Staffan Halldin, Näckrosvägen 18, 169 37 Solna
34. Lars-Ove Löf, Ångkärrsgatan 20, 171 70 Solna
35. Ros-Marie Andersson, Andersvägen 6, 169 69 Solna
36. Marie Thiessen, Hagalundsgatan 34, 11 tr, 169 64 Solna
37. Kjerstin Björkholm, Ekensbergsvägen 79, 169 31 Solna
38. Magdalena Norling, Erik Sandbergs gata 25 A, 169 34 Solna
39. Conny Andersson, Erik Sandbergs gata 25 A, 169 34 Solna
40. Bernt Bergström, Charlottenburgsvägen 8 B, 169 53 Solna
41. Annika Karlsson, Kapellgatan 4, 171 70 Solna
42. Ing-Marie Nymark, Rensgatan 2, 172 77 Sundbyberg
43. Margareta Randwall, Erik Sanbergs gata 52, 169 34 Solna
44. Eva Lockner, Charlottenburgsvägen 8 B, 169 53 Solna
45. Elsie Norling, Parkvägen 13, 169 35 Solna
46. Marie Ejewall, Duvgränd 4, 172 36 Sundbyberg
47. Jonny Wallenius, Vasavägen 15, 169 58 Solna
48. Johan Ihlis, Östervägen 18 A, 169 53 Solna
49. Jannica Wilhelm, Parkvägen 12, 169 35 Solna
50. Ola Persson, Förvaltarvägen 27, 169 68 Solna
51. Örjan Holm, Råsta Gård 2, 174 46 Sundbyberg
52. Maria Belikova, Wiboms väg 8, 171 60 Solna
53. Maria Issagouliantis, Wiboms väg 8, 171 60 Solna
54. Sergvei Belikov och Natalia Belikova genom Sergvei Belikov, Wiboms väg 8, 171 60 Solna
55. Linda Reinolds, Råsundavägen 71, 169 57 Solna
56. Johan Svensson, Råsundavägen 71, 169 57 Solna
57. Susanne Asker, Gustafsvägen 5, 169 58 Solna
58. Inger Andersson, Växlarevägen 67, 170 63 Solna
59. Anna Åhlund, Johan Enbergs väg 1, 171 62 Solna
60. Leo Lundell, Ekensbergsvägen 63, 169 31 Solna
61. Jerker Widengren, Årebacken 8, 169 54 Solna

Hur man överklagar hos Mark- och miljödomstolen

Var ska beslutet överklagas

Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas till **Mark- och miljödomstolen**.

Hur man utformar sitt överklagande m.m.

I skrivelsen ska du

- tala om vilket beslut du överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienumret)
- redogöra för hur du anser att beslutet ska ändras.

Du bör också redogöra för varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Du kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt dig.

Behöver du veta mer om hur du ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.

Övriga handlingar

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt, så bör du skicka med det.

Var inlämnas överklagandet

Din skrivelse ska inlämnas/skickas till **Länsstyrelsen** och inte till Mark- och miljödomstolen.

Tid för överklagande

Länsstyrelsen måste ha fått din skrivelse **inom tre veckor** från den dag **du fick del av beslutet**, annars kan ditt överklagande inte tas upp.

Underteckna överklagandet

Din skrivelse ska undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress och telefonnummer.